

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravišstvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 27. avgusta. Iz Gornjega Studena se 26. avgusta oficijalno poroča: Včeraj je bil od devetih zjutraj do desetih zvečer boj pri Šipki. Po noči so ga Turki z novimi vojaki ponovili. Boj traja še zdaj 26. avgusta o poludne. Rusi so izgubili 430 mož. Ruska vojska drži vse svoje pozicije.

Peterburg 26. avgusta. Iz Gornjega Studena se 25. t. m. oficijalno poroča: Denes, peti dan, se je začel ob 9. zjutraj boj pri Šipki-soteski s strahovito ostroščjo. Ruska vojska je ohranila svoja položaja in je odbila več prav močnih turških napadov. General Dorožinski, ki je tri dni branil Šipko-sotesko, je denes padel.

Carigrad 26. avgusta. Sulejman-paša poroča, da se je ves četrtek pri Šipki soteski bojevalo, Rusi da so cernirani (?) in verjetno je, da Šipka soteska kmalu pade Turkom v roke.

Iz Batuma v Aziji telegrafira Derviš-paša, da so Turki prijeli in razdejali ruska utrjenja pri Kussubanu.

Telegram Muktar-paše poroča: Soboto je bila velika bitka v planjavi pri Karsu, cela planjava je bila neizmerno bojno polje. Več kot 200 kanonov je streljalo. Rusi so trikrat prijeli Turke na hribu Kisil, katerega so ti osvojili, a bili so Rusi odbiti. Turki so ostali gospodarji bojišča, Rusi so izgubili 4000 (?) a Turki 1200 mrtvih in ranjenih. Poveljnik ruske kavalrije Zozovajev (?) je padel.

London 26. avgusta. Reuterjevo agentstvo iz Carigrada poroča, [da Sulejman-paša naznanja, da je dva glavna forta pred Šipko-sotesko zavzel.

Peterburg 24. avg. Včeraj zjutraj so Turki od treh strani z neizmernimi silami prijeli zopet Šipko. Naši vojaki so vse napade junaško odbili. Na kozaskih konjih so prišli Rusom strelci na pomoč. Zvečer ob 6. uri je prišla cela ruska strelska brigada s 6 kanoni in je precej tudi v boj posegla. Zvečer ob 9. je izvojeval 16. strelski bataljon visočino pred desnim krilom naše pozicije. Trdovratni boj je trajal do polnoči, ko je luna mrkala. Kanoni so pa še v temi streljali. Mi smo obdržali vse pozicije, mimo tega, da je sovražnik mnogoštevilnejši in je morilno streljal. To je bil tretji dan brambe Šipke nasproti celej armadi Sulejmana paše. Ruski vojaki niso 4 dni nič gorkega jesti dobili in niso nič spali. 24. avg. je bilo levo turško krilo z goré zapodeno in dva turška kanona odpravljena, ki sta nam za hrbtom delovala.

Vojska.

Morilna in strašna bitka pri Šipki traje do tega trenutka še vedno dalje. Divjeversko so Turki, ne glede na nobene izgube, pet dni zaporedom napadali številno tukaj slabše, ali dozaj junaško se boreče Ruse. Pet dni so Turki pod Sulejmanom krvave glave odnašali. Ali se bodo mogli Rusi presili (in žalibog, da se sme o tej govoriti) še nekaj dni ubraniti, o tem nas bodo naslednje pošte podučile. Turškim telegramom, ki nam denes iz Carigrada prihajajo, ne verujemo še denes

nič. Saj so Turki že pred 3 dnevi telegrafirali, da imajo že Šipko.

Tudi pri Jazlarju je bila bitva. Rusi tako poročajo oficijalno o njej: „Turki so v sredo ponovili napad na Jazlar z velikimi močmi in našo vojsko prisilili, pomakniti se na pozicije v Sultankioji nazaj.“

Denes poroča telegram tudi iz Batuma in izpod Karsa bitve. Posledaja nij bila gotovo ne tako velika, kakor Turki dopovedati hočejo, temuč najbrž le energičnejši boj zaradi reko-gnosciranja. Sicer moramo pa rusko poročilo pričakati.

Iz vsega se pa že jasno vidi, da bode ta turško-ruska vojska krvavejša in dolgotrajnejša, nego je ikdo mislil. Borba je zagrizena, eden se ne umika drugemu, razmere so vse drugačne, nego drugje, kjer so druge komunikacije in daljava druga.

Iz Belgrada se poroča, da se pospešuje mobilizovanje dveh armadnih korov; do 6. septembra bode prvi armadni kor na ustji Timoka do Gramade, drugi pa pri Jankoviklisure koncentriran. Poveljnik prvega bode polkovnik Horvatič, drugega polkovnik Bericki. Prva ruska pomoč, 320.000 dukatov, je preko Kladove prišlo v Belgrad.

Turške artiljerijske pozicije začele so 19. t. m. splošno kanonado na črnogorska postavljenja na meji.

Hercegovski vstaši so v sredo napali turško kulo Drono na avstrijske meji, pa so se po več ur trajajočem boji morali nazaj pomakniti.

Naša usoda.

Pod tem naslovom piše tržaška „Edinost“: Vsak gleda v črne oblake, kateri se ka-

Listek.

Na planinah!

(Piše Fr. H—ški.)

(Konec.)

Proti severu, daleč doli za nekojimi malimi hribci se vije, videti je uže od Beljaka sem, mogočna Drava po znamenitej Rožkeji dolini; na obeh straneh reke stoje premnoge vasice s proti nebu molečimi zvoniki. Za Dravo onkraj nizkega hribovja se razprostira veličestno „celovsko jezero“, koje je pa le na vzhodnjem posebnost pa zahodnjem konci očem vidno. Videl bi celo Celovec, a zakriva ga hribček. Vso Koroško pa napolnujejo od Celovca naprej navprečno viseči koroški Tavri z mnogimi doli in rekami. Na vzhodnji strani ti zapro dalji vid Savinske planine, posebno Solčavske z lepim vrhom in bliže sem proti Kranjskeji z Ostrico. Najveličestnejše pa se dviga niže doli Grintovec 8145' vis., mejaš mej Koroškim,

Kranjskim in Štajerskim, iz mej Kamniških planin, koje se vlečejo dalje proti zahodu, kjer ti zapira ravno na južnej strani od Košute, Storžec in Kokovnica vsak dalji razgled doli proti Kamniškem polju. Vsled te raztresenosti nahajaš se tedaj ravno v kotu zadaj za Grintovcom in Storžcem tako, da imaš na severnej in vzhodnej strani in nekaj še celo na južnej, namreč na desno od vzporedne črte mej Košuto in Storžcem, Koroško, — na južnej in zahodnej niže Karavank pa Kranjsko. Mej tem hribovjem je mnogo planin, koje kinčajo razne koče.

Nad vse krasen pa je razgled na južno stran. Zadaj ti mej obzor julijske alpe in daleč doli Krim. Spredaj pa se razprostira ljubljansko polje z belo Ljubljano. Od todi proti severozapadu pa se vije Sava po gorenjskeji dolini noter gori do Triglava.

Vidi se Kranj, Loka in više gori Radovljica. Semkaj proti Tržiču pa je lepa ravnan, koja konča v kotu, kjer leži trg Tržič. Tržič sam se sicer ne vidi zbog hriba, a tim lepše

cesta, koja pelje črez prelaz Ljubelj na zahodnej strani ravno pod Košuto.

Uže pri prvem ogledu pa je izvalilo tvojo pozornost na-se jezero, sredi z zelenim otokom in belo cerkvico, jezero, ki se zove kinč Kranjske dežele, in to je Bledsko jezero. V zelenej, zrcalu podobnej vodi, odsevajo solnčni žarki, in zeleno drevje sredi z belimi hišicami se kaj lepo strinja s to naravno krasoto. Zadaj proti Bohinju in naprej proti severu pa se vlečejo julijske alpe, kjer stoji tam gori v zapadu mogočni Triglav, čegar trije vrhovi se prelepo svetijo v solnčnej svitlobi. Tu pa se ti zapre razgled, in tvoj pogled se vjame zopet s Karavankami, ki se vlečejo do Košute in kjer ugledaš takoj na nasprotnoj strani črezljubeljske ceste Begunšico. Tam v zapadu na severnej strani pa leži na prijetnej ravni Beljak in više gori se dviguje slovenski Dobrač. Pogledaš-li še nekaj dalje, uvidel bodeš, toda le, kadar nij oblačno, velikana „velikega Zvona“, a na dalje meji ti tvoj obzor samo gorovje.

žejo izza gorovja v strahu, da mu grozoviti element ne uniči vsega dela in truda. Koliko se po nepotrebnem praha postrelja, kolikokrat cerkovnik v smrtnej nevarnosti brezvspešno zvonil ter verne k molitvi budi, ko se zablistne strela, švigne v zvonik, kovina jo na-se potegnola električno-ognjena moči, žrtva poklica in dobrih namenov, cerkovnik leži v prahu trd. Grozovito rožljanje zunaj pa naznanja, da je uničena setev, na pol zrela pšenica stolčena v blatu, nezrelo sadje leži po tleh, pod kapom pa na kupe ledenih zrn, v kmetiški hiši se sliši jok in stok — —

Ubogi slovanski narod! kaj ti hoče novinar podati? s čem naj zaplodi domoljubje v srce? s čem naj naslika tožno stanje? kake barve naj rabi, da ti naslika bodočnost, ka ti je zagotovljena? na razpoložje so različne barve, kolikor jih ima mavrica, ali prepovedana je svitla slika, kjer se loči svetloba od sence. Novinar, vzemi oglje; narisaj v malih potezah navadne prežvečene dogodbe, da te ne krcne državni pravdnik po prstih.

Slabo vreme imamo zdaj Slovani, grmi, treska, vihar lipo lomi, vejice odpadajo, deblo se maje, prestane ali ne prestane bučnim viharjem? prestane in zazeleni! — —

Slovan si želi zopet absolutizma in cenzure, tiskovna svoboda je elastična, nemški ustavoverski listi smejo Slovanom zabavljati, nas psovati z vsemi grdimi, ostudnimi imeni, podtikati nam nezvestobo, izdajstvo in hudobije. Pravična kritika nam je prepovedana, glasu ne smemo povzdigniti, pritožbe so ničeve, vedno se nam pred oči stavijo paragrafi. Po slovanskem novinarstvu tolče toča, od drugega prihaja gmotna suša, kam pridemo? Ako se piše o šolah, koliko je nemščine na teden prežvečene, kako stališče zavzema slovenščina, odgovarja se nam, da imamo vse, kar koli hočemo.

Žalibog, da nij tako, drugače bo gotovo, to zahteva narava, to zahteva človečanstvo.

Vse sile so se proti Slovanstvu zarotile, vsi pripomočki se rabijo, lastni sinovi režejo meso s telesa majki, za umazan bankovec se prodaja zvestoba, poštenje, rodoljubje, bokal vina omamlja surovo dušo; vse to je sad popačenosti, slepega sovraštva, narodnega odiruštva, dušne slepote.

Na takov način tedaj zreš z vrha Košute krasoto mnogih dežel na jedenkrat. Vsak, kdor je bil na kakej višji gori, mi bo pri-trdil, da se me je polastila neka melanholičnost, ko se je sešlo toliko utisov na jedenkrat v duši. Zamaknjen in zamišljen v jeden kraj, bi človek kmalu pozabil na dalji ogled. Res, da je Košuta komaj kakih 7000' visoka, a vendar je razgled z nje veličasten, kajti stoji na meji mej Kranjsko in Koroško, ter je ne zakrivajo, razven proti jugovzhodu, druge gore.

Zabiti ne smem, da so sploh Karavanke na severnej Koroškej strani strme, prepadu podobne, sè samimi črnimi, a na našej kranjskej strani so še dosta vprečne in obraščene.

Nerad sem zapustil ta kraj sreče in začudenja; a bilo je uže jedno črez poludne, in tedaj se je bilo treba podvizati. Pot s Košute je mnogo težavnejša, nego prihod; kajti tu se je treba varovati, opiraje se na kako palico, da ne spodrči. Naposled dojdemo le mimo mnozih koč, kjer se okrepčamo z mlekom, sirom ali maslenkom na vožnjo pot, po kojoj pridemo zvečer nazaj v Tržič.

Da to ne more dolgo tako biti, kdo ne bi tega videl? Čas je blizu, ko se zvedri tudi na našem nebu, ker nagli viharji kratko vladajo; narod ne bode več trpel tujčeve pete, ne bode ga žulil jarem robstva nemčurjev, ne bo se iz šol izrival materini jezik, ki je zdaj ko berač za vrati, Slovenec bo gospod pod domačo streho na domačem ognjišču, katero mu je čuval tujec in nadzoroval pritepenec.

Brez nade živeti bi bilo na svetu zelo žalostno, nada oživlja slehernega, nada krepi vse moči, živci postajajo čvrsteji in čut do zaželenih stvari se hrabri. Po grdem vremenu se nadeja kmet lepih solčnih dni, ki mu njegovo polje ožive. Mi Slovani imamo obširnej narodno polje, katero je prav zdaj na skušnjaji, kajti, kar piš in vihar odnese, to so le lahke smeti, ki se ne morejo vsled lahkobe vetru ustavljati, kar pa je zrna, to ostane ter se pomnoži, po tem se bode štel in z združenimi močmi delalo, da se popravi, kar je nevihta škodovala.

Zdaj se lomi štiristoletna doba robstva, doslej so verige rožljale, vezi žulile, vrata tamnih ječ škripala, mučeni, pa nevpogneni slovanski rod, oglojen do kosti od barbarskih krvolokov in njih prijateljev, on nij iztrgal iz srca zdrave zavesti, narodnega čuta, hrepene-nja po svobodi. Po grdem vremenu spregleda Slovan, ko ga bode ogrevalo milejše solnce, zdaj stoprv bode čutil živ nagib po prostosti, z grozo se bode spominjal prokletstva in robstva, čelo se mu bode grbančilo in oster pogled mu švigne v obraze izdajic. Zaničevaje se bode obračal od nekdanjih svojih prijateljev, kateri so na ljubav naših sovražnikov zatajili svojo krv, zaničevaje se bode oziral na denuncijante in ovaduhe, ki so klečeplazili, da se prikupijo naših najhujšim nasprotnikom.

Grdo vreme je Slovanom doslej trajalo, zdaj se razganjajo temni oblaki in kmalu posije na našo zemljo žarko solnce, katerega pričakujemo zaupnim srcem.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. avgusta.

V nedeljo je v *Budapešti* imel biti ministerski svet o krajiškem vprašanji, h kateremu je bil i ban Mažuranić pozvan. Magjarski listi si na vso sapo prizadevajo, da bi dokazali, da so v tem vprašanji interesi Hrvatske in Ogerske eni in isti, in da je baron Mollinary njih skupen sovražnik. Dalje trdijo listi, da je hrvatska vlada v soglasji z magjarsko. Ako je to res, potem hoté Hrvatje Magjarom prav neprevidno kostanj jemati iz ognja.

Vnanje države.

Prepiri mej *Rumunijo* in ruskim glavnim stanom, ki so baje zadnje dni nastali, so, kakor vladna „Pol. Corr.“ poroča, čiste izmišljotine, rumunska armada se bode vojevanja udeležila, kakor bode dobila nalog. Rumunija in Srbija, obe bosti udarili, pravi vladni list.

V *turški* „parlament“ bodo nove volitve prihodnji mesec. Znano je, da se v tem od turkoljubov tako slavljenem parlamentu poslanci klofutajo in stole mečejo drug v drugega.

Na *Francoskem* je petnajst generalnih svetov povabilo predsednika republike, naj obišče njih okraje.

„Journal des Débats“ kategorično v članku, deset kolon dolgem, zahteva v sporazumljenji z Gambetto od Mac-Mahona: „Se soumettre ou se démettre“ — podvrzi se, ali pa odstopi. Na to vladni listi po sabljarsko odgovarjajo: Vi hočete maršalov sedež; no, pridite, pa si ga vzemite. V soglasji s tem je minister

Brunet dejal na nekem zboru v Tulle: „Maršal vsakako ostane na svojem bojnem mestu do leta 1880.“ Mac-Mahon hoče torej tudi brez večine vladati in trka pri tem žugaje sè sabljo.

Nemški vladni „Reichsanzeiger“ piše: Cesarstva vlada je dobila od vseh kabinetov s porto v zvezi stoječih velesil javljenje, da so dobili njih zastopniki v Carigradu povelje, naj se priklopijo na podlagi genfske konvencije očitaniu zaradi grozovitega klanja ranjenih Rusov. Do taistega koraka so dobili pooblaščenje i zastopniki Belgije, Holandije, Švedije in Portugala.

Španjski general Martinez Campos, ki je imel zadušiti vstajo na otoku Kubi, piše vladi, naj mu pošlje še 50.000 mož, ali pa naj Kubo proglasi za neodvisno. Depeše tudi na drobno opisavajo, da je sedanje vojevanje proti vstašem brez vsega upanja, da Španjci zmagajo.

Dopisi.

Iz Velikih Lašč 24. avg. [Izv. dopis.] Ker vam zadnjič o nesreči, ki je Kompolje po ognji zadela, nijsem mogel v naglici kaj natančnejega sporočiti, dodam denes zaostalo.

Ogenj se je pričel pri nekem gospodarji, ki je imel ravno tesarje. V sredo večer pride okolo 8. ure domov iz Lašč, kjer si je kupil potrebnega vina za one delavce. Ker pa še vrata nijso pri skednju popolnem končana bila, so morali menda ravno zvečer tesarji končati jih; gospodar je namreč sam šel svetit, da so mogli nekaj malega dokončati. V roki je imel pa svetilnico s petrolejem — in kakor se čuje brez (!) steklenega cilindra. Ravnal je morebiti premalo varno s tem — in komaj je osem odbila, bilo je njegovo posestvo obdano z nesrečnim ognjenim plaščem! Zatem pa je pripihal še nesrečni veter, — in predno ste 2 uri popolnem potekli — bila je vas, ki je štela krog 70—74 hiš, izvzemši 3—4, — vsa v pepelu! Isto tako cerkev, stolpičen je bil 1 (ali 2) zvonova, 2 sta le počila; stolp, ki je bil z lesenimi ploščami (šindelni) krit, kratko rečeno: vse je postalo „prah in pepel!“ — Zavarovanih je bilo samo 7—8, in še ti so se menda neradi (!), ker jih morajo siliti! — Ljudje in živina so se vsi rešili. Gasiti nij bilo moč, ker nesrečni veter je užgal in gospodaril z ognjenimi deskami in slamo, kakor bi žveplenke utikal mej slamnate strehe.

Žalostno je pač, da nekateri ljudje se ne dadó podučiti, ko jih ta ali oni opominja, naj zavarujejo svoja slamnata poslopja, ko jih prej ali pozneje enkrat gotovo nesreča zadene. Potem se kesajo, to je gotovo, a žalibog: plakanje in zdihovanje jih ne bo rešilo. „Po ognji se ne dá gasiti!“

Iz Rake 20. avg. [Izv. dop.] Cesarjev rojstveni dan smo pri nas praznovali s tem, da se je nad 263 šolske mladeži 18. t. m. ob 9. uri zjutraj zbralo in je pri maši pelo cesarsko pesen. Po maši je šolska mladež h kratkejši preskušnji šla.

Po preskušnji sledila je šolska veselica, pri kateri so se otroci radovali s popevanjem in deklamacijami. Izrekam pristrčno zahvalo dariteljem, kateri so pripomogli, da se je šolska mladež po dokončanem šolskem letu tudi razveseljevala. Naj omenim, da je pri veselici učenec J. Š. kaj ginljivo se poslavljajal od našega, nam v vednem spominu ostajajočega g. učitelja J. Cepudra, kateri nas je omenjeni dan po dveletnem službovanji zapustil.

Z Gorenjskega 26. avg. [Izv. dopis.] Gorenjci slovó po svetu, da so lepe,

krepke postave in bistrega uma, prav ponos domovine. Toda, oj strahota! če bo tako šlo naprej, izginil bo kmalu ta kinč. Kaj je neki? Razširja se zadnji čas po Gorenjskem kužna bolezen, koji bi rekel „špiritizem“, ali bolj prav: želja po špirtu. Stiskali so dozda iz sliv in jabolk, jagod in bezga in ne vem kaj še, sok, ter delali žganje. A taka pijača iz jabolk je predraga za sedanje hude čase. Segli so tedaj po navadnem, smrdečem — špirtu, kojega trobijo, da se človeku gnjusi; nekateri malo krščenega z vodo, drugi si pa kar tako sušijo obžgana grla. Znano mi je, da se žalibog uže veliko veliko potoči in popije te peklenske tekočine. Pa naj uže pogine, bi dejal človek, star bebec, če se še nij izučil, kaj ga mori; smili se ti le, če vidiš, kako si cvetoči možak, in krčevito se zvijajoči otroški obrazec s tem strupom kopljeta pre-zgodnji grob. Lehko boli srce rodoljuba, videčega hirati svoje drage rojake na tako nesramen način. Česa ima pa pričakovati domovina?

Rojaki, pošteni možje, blagi duhovniki, zadušite z vso silo to kugo, dokler se ne vko-renini! A vaša moč je skoraj preslaba. Tedaj poslanci naši! porabite vi svoj vpliv, ter naložite na špirit velik davek, ali pa osnujte brzo postave zoper pijance! Če vam je mar blagor naroda, varujte ga pogina!

Iz Dutovec 25. avg. [Izv. dopis.] Žalostno novico vam imam poročati z našega Krasa, sicer nekoliko kesno, ker sem se za-našal, da bode kdo drugi objavil slovenskemu svetu izgubo nam predrazega Jakoba Pupa iz Tomaja na gornjem Krasu.

Kakor pripovedujejo, bil je furlanske rodovine, a rojen v Tomaji na Krasu l. 1804. V njegovej mladosti učil se je jako pridno na realki, kar dokazujejo njegova risanja, prostoročna in zemljemerska (geometrična).

Kasneje postal je bil „oberrihtar“ (kakor ga na Krasu imenujejo), dokler nijso teh ovrgli in mesto njih sedanje župane postavili; v tej službi bil je premnogo let, tako da se stari ljudje ne spominjajo števila; sedaj bil je do zadnjega časa župan tomajski, kar spričuje, koliko zaupanja je užival ranjki pri svojih sosedi! Bil je predsednik cestnega odbora šežanskega, cenilni mož itd. ob kratkem užival je sploštovanje tudi pri uradnih, kate-re so ga vedno izbirale ali za svojega zastopnika, ali v komisije, kjer je bil mož na pravem mestu. Govoril in pisal je izvrstno slovenski, nemški in italijanski jezik, i v vseh treh uradoval, a najrajši v slovenskem, kar mu moram po njegovej smrti v hvalo izreči!

Umrli je v Tomaji, v svojem rojstvenem kraju 17. t. m. in 19. bil je slovesno izročen materi zemlji!

Ljudje od blizu in daleč dokazali so se svojo navzočnostjo njegovem pokopu, da je bil vsem jako priljubljen, kar je tudi naš novo — inštalirani visoko čestiti gospod župnik Gollmeyer na grobu njegovem — pri nas popolnem nova lepa navada od gosp. župnika vpeljana — z lepimi besedami in gnljivim govorom omenil in ga natanko popisal kot moža in poštenjaka, da akopram v 73. letu, vendar nijeden navzoč h ne more nič slabega o njem govoriti, temveč se vedno le pohvalno o njem izraziti. Ž njim izgubil je ne le ves Tomaj in fara, temveč ves Kras najpoštenj-šega, najumnejšega, najizučenejšega moža in

rodoljuba iz svoje srede! Bodi mu zemljica lahka in blag njegov spomin!

Iz Gorice 26. avgusta. [Izv. dopis.] („Sloga“; „Slavec“.) Petek 24. avgusta bil je občni zbor političnega društva „Sloga“ ter volitev novega odbora. Došlo je k občnemu zboru lepo število odličnih mož iz okolice; v prvo sklicani občni zbor je bil ravno takrat, ko so imeli naši posestniki največ dela na polji, a v petek se je pokazala arda-hanska laž dopisuna dunajske „nove turške vlačuge“, kajti dokler stoji oni broj, cvet goriških Slovencev, pred nami, nij se nam bati „propa-danja“.

Nesramno laž zopet poroča ravno isti dopisun v številki od petka te „N. fr. Pr.“, da se je skliceval sleherni teden občni zbor. Kdo ti je pa to pravil? ali morda nijsi imel „bora“ za kozarec piva ter vedevisi, da je „Pressi“ vsaka laž sveta resnica, poročal si ono beda-stočo, da si zaslužil 3 kr. od vrste od svojih nesramnih laži. Sicer pa dvomim, da bi bil v Gorici kak tako turško neumen dopisnik „Presse“, najbrže se on spreha po ljubljanskem drevoredu. Pa naj uže bo, kjer hoče, škoda prostora v „Slovenskem Narodu“ za polemiko s tako kreaturo.

Odbor je sledeče sestavljen: predsednik profesor kmetijske šole in deželni poslanec g. Fr. Povše, odborniki gg.: prof. dr. Gabri-jelčič, dr. Rojic, kaplan, Fr. Vidic, notarski kandidat Nace Gruntar, deželni poslanec Jos. Faganel, dež. poslanec Andrej Kocijančič, vel. posestnik Franc Leban, Josip Vanut in vikar Josip Mašera. Možje, ki bodo stali trdni ter neomahljivi na obalah naše Soče za mili nam narod, za svete pravice goriških Slovencev proti vsakej sili. Občni zbor je enoglasno sklenil, naj se pošlje sledeči telegram „Ob-zoru“: „Denašnji občni zbor narodnega poli-tičnega društva „Sloga“ v Gorici izreka navdušeno svoje somišljenje z resolucijami, skle-njenimi na hrvatskih taborih. Bog živi brate Hrvate in daj, da se osvobode Jugoslovanski bratje ob Balkanu!“

Novemu odboru pa je nalog, prositi do-tične oblasti, da dovolé goriškim Slovincem javno na taboru izreči svoje simpatije do osvo-boditeljev Jugoslovanstva in za akcijo Avst-rije v sporazumu s slavno Rusijo.

Ravno isti dan je imelo tudi občni zbor in koncert pevske društvo „Slavec“. Predsed-nik je voljen g. profesor Šantelj, pevovodja g. Hribar, imena odbornikov mi nijso vsa znana. Za zdaj hočem le o denašnjem koncertu pa petju pri maši poročati, a pridržujem si še kaj o „Slavcu“ za kesneje. Pel je pri maši „Slavec“ prav dobro, a ljudstva baje nij bilo toliko, kot minulo leto, uzrok temu je, da se je stoprav prejšnji dan zvedelo, da bode maša v jezuitskeji, a ne v semeniškeji cerkvi, tako so ljudje hodili sem ter tja, ne vedoči, kje bo maša. Kdo je to zakrivil, da se je tako pozno določil kraj — ne vem. Koncert v Katarini-jevem vrtu je bil na večer še precej živahno obiskan, vrt je bil lepo okinčan in razsvitljen.

Bilo bi pa gotovo še enkrat toliko ob-činstva, ko bi slavni odbor malo bolj agitov-al nego — nič. Zadnji čas se je poročal prav na kratko na zadnji strani „Soče“ do-tični program, nekateri so celo po prijateljih ali znancih zvedeli, da bode imel „Slavec“ koncert na Katarinijevem vrtu in mej temi je bil i dopisnik tega. Če se uže ima napraviti kaj tako nenavadnega, treba uže mesec dnij poprej naznaniti našemu občinstvu in je zato

navduševati, a ne dva dnij poprej. — Pre-malo smo še praktični Slovenci. Tudi vhod-nina je bila za 10 soldov previsoka za one, ki imajo družine. Sicer pa smemo biti z iz-idom popolno zadovoljni in imeli smo se prav dobro po domače. Pevci so peli izvrstno pod vodstvom „Slavčevega“ generala Hribarja. „Jadransko morje“, „U boj“, „Šta čutiš“ in „Na straži“ moralo se je na občno zahte-vanje ponavljati, enako nekatere slovanske kompozicije vojaške godbe. Posebno se je do-padala „Kolo, stopaj“, uglasbil tukajšnje vo-jaske godbe kapelnik g. Novosad in morala jo je trikrat z vihnim odobravanjem g. kom-poziterju ponavljati. Nasprotno nam narod-nosti, katerej slovenski napredek prokleta smrdi, nijsmo mnogo zapaziti, pač pa nas je se svojo navzočnostjo počastil g. baron Rech-bach, c. kr. okr. glavar in nekateri drugi od-lični možje. Po programu začela se je pa pri Slovincih navadna domača zabava, popevanje domačih pesnic ter napivanje na boljšo pri-hodnost Slovanstva!

Iz Sostice v Istri 16. avgusta. [Izvirni dopis.] Kako osvetoželjen narod biva tu, svedoči naslednje: Te dni gnali so preko 150 ovac na Grm, da se tam žival napije morske vode. Vračaje se, zaido ovce na nek zelnik, ter požro kakih 300 glav zelja. Last-nik zahteva odškodnine, katera se mu tudi obljubi, — a kako se je izvršilo to, čujte. Prihodnje jutro je našel odškodovanec pore-zane vse glave na zelniku, in po vrhu pose-kanih še čez 50 loz, polnih na pol zrelega grozdja. Zločinca, mladega pobalina, so denes od tod gnali v zapor. — Tacih dogodjajev, in to iz gole maščevalnosti, je tu čuda mnogo. Nedavno so višje gori po noči necemu kmetu posekali 200 brajd, a družemu zapalili požeto žito, kacihi 600 gld. vredno, na njivi, ko se je sušilo. Kolikokrat se čuje o posekanih oljkah, lozah itd. — In pa živinskih tatov gomezlja v okolici, da je človeka kar groza. In ko bi pasja dlaka ukradel samo eden ali dva ko-mada, bi še bilo, a odženo kar po 40 do 50 glav ovac in še več! Umeje se, da se po več lopovov skupi k tacemu činu. Pred štirimi dnevi pa je eden teh vragov skupil jo. — Žandarmerija je bila izvedela naime, da je pri Promonturi izginila čreda drobnice. Dva ču-vaja pravice sta prišla tatov na sled, a dečki vide, da jim gre za kožo, strele 5 krat na-nja. Eden žandarjev pa izpali puško na kraj, kder se je nasprotni strel valil k višku ter slučajno enega zadene v trebuh. Žandar skoči k tatu, ki je, dasiravno ranjen, vedno še stal, pak ga pozove, naj se uda. Mesto tega pa se ga lopov loti, — žandar pak ne bode len, porine mu bodalo skozi prsi, da mu ert pri hrbtu poluka na dan. — A korenjak tatinski je bil takov, da je uže na tleh ležeč in dva-krat smrtno ranjen, še bodalo s puške odri-niti hotel. Ta hip priteče drugi žandar, in videč, kaj se godi, zada mu še en strel skozi srce. Potem stoprv je bil lopov mrtev. Drugi so pa odnesli pete. — Da, varnost v Istri je krasna! Večina vsake vasi ima take veljake za prebivalce, ki so več bili v tamnici, kot na belem dnevu. Navel bi lahko plovanije, ki imajo po 500 in več duš, a niti jednega mo-škega nad 15. leti nij mej njimi, da bi še ne bil v zaporu. Štiri tedne bo temu, kar so mla-diča tu gnali v luknjo. Pitam ga: „Koliko godina imaš?“ — „14.“ — „Šta si učinio?“ — „Gospodine, niš.“ — „Jesi več bio koji put v tamnici?“ — „Da, jedan put.“ — „Zar

onda nisi nič učinio?" — „Niš.“ — In oba-krat zalotili so ga pri tatvini. — Kdo je kriv temu? Menim, da komentara nij treba, ako se le količkaj poznajo razmere v Istriji.

Domače stvari.

— (Po razglasu c. k. okrajnega šolskega sveta v Litiji) od 10. avgusta t. l. so razpisane učiteljske službe na ljudske šoli v Litiji in to: Za nadučitelja z 500 gld. plače, 50 gld. službene priklade in prostim stanovanjem; potem za enega učitelja, oziroma učiteljico z 500 gld. plače in prostim stanovanjem.

— (Poljski tatovi) so kakor se nam piše, v Selskej dolini na Gorenjskem vedno gosteji. Nič več uže nij redka prikazen, če pride kmet po lepej svitlej noči zjutraj na njivo in vidi polovico svojega krompirja pokopane. Sliši se včasih praviti o poljskih varuhih!

— (Požar.) Od Rake se nam piše: Denes 20. t. m. zjutraj ob 2. uri pri nas je klic zvona iz bližnje podružnice sv. Neže prebudil. Pogorela sta dva posestnika na Površji: Martin Žabkar in Joh. Steiner, kateremu poslednjemu je zelo novo poslopje pogorelo, katerega škoda se še nad 1500 gl. cen. Revežema je vse zgorele, in sta usmiljenja vredna. Pri prvemu se je ogenj zanetil, kako, nam nij znano; začelo je pri kozolci goreti, kurilo se pri omenjeni hiši nij celi poprejšnji dan; Zavarovan nij bil nobeden.

— (Požar.) Iz Slovenske Bistrice se nam poroča, da je pretečeni vtorek požar popolnem vpepelil I. Vidmajerjevo poslopje na visoveljskej gori. Ogenj se je zatrosil po ne-
previdnosti gospodinje, ki je kosilo kuhala. Poslopje je bilo zavarovano pri banki „Slaviji“.

— (Požar.) Piše se nam iz Gorice 26. t. m.: Včeraj 25. avg. je uničil požar konjski hlev barona Ritterja. Zgorelo je okolo 200 centov sene in slame pa 150 mernikov ovsu. Kako je ogenj nastal, nij znano. To je uže treji požar v Ritterjevi družini; se ve da je bilo vsikdar vse dobro zavarovano.

— (Nesreča.) Iz Gorice se nam poroča 26. t. m.: Konj necega tukajšnjega vinskega trgovca se je minoli četrtek po polu dne splasil v židovskej ulici ter divje dirjal proti potoku Korenu, tu je zadel ob zidovje tako, da je kočijaža vrglo iz voza v Koren, kake 3 sežnje visoko. Kočijaž pa je imel toliko poguma, da je obvisel na vejah, na katerih ga je konj mirno držal, da so ljudje mu došli na pomoč ter rešili nepoškodovanega iz Korena; tudi konj je zdrava kopita odnesel.

— (Na adresu južne železnice.) Piše se nam: Ker sem prisiljen mnogo po železnici potovati, podajem vam naslednjo pritožbo s prošnjo, da jo objavite: Te dni sem potoval po železnici na Štajersko. Pri Zidanem mostu, kjer vlak 30 minut stoji, našel sem po naključju znanca, obče spoštovanega domoljuba iz Savinjske doline. Ker sem se imel marsikaj z njim pomeniti, povabim ga, da gre z menoj v restavracijo za I. in II. razred. Mož, se ve da nij imel gospodske suknje na sebi, torej ga portir jako robato v stran sune, češ, da tu sem ne spada, ker se ne vozi v drugem razredu. Pritožil sem se bil pri načelniku postaje, toda ta mi je kratko odgovoril, da, ako imam z možem kaj govoriti, naj grem z njim v restavracijo tretjega razreda, ker se nikakor ne more dopustiti, da bi v restavracijo II. razreda hodili takovi potniki,

ki se vozijo v tretjem. Jaz bi se za vse stvar še zmenil ne bil, ko bi se deljenje po barvah vožnih listkov pri Zidanem mostu res tako strogo vršilo. Toda temu nij tako. Bil sem sam priča, ko se je trem hrvatskim seljakom, ki so se z brzovlakom pripeljali, zabranil vhod v restavracijo 2. razreda; bil sem pa tudi enkrat navzoč, ko se je par arogantnih Nemcev, ki so se v tretjem razredu vozili, v restavraciji drugega razreda tako obnašalo, da so se vsi drugi sopotniki nad njimi škandalizirali. Ako se torej zabranjuje potnikom 3. razreda vstop v restavracijo 2. razreda, naj se to vrši sploh, ne pa samo nasproti slovenskim kmetom, katerih marsikateri je izobraženejši, ko mnogi nemški širokoustnež.

Razne vesti.

* (Devet morilcev.) kateri so v oceanu umorili kapitana Dalmatinca, zapovednika ladije „Ema. S.“, prignali so v četrtek iz Italije žandarji po železnici od laške meje. Angleški parnik je dobil omenjeno ladijo na planem morji ter jo vzel, zaprl so vse mornarje. Ladijo pa privezali in peljali s parnikom na Angleško. Zvedelo se je pa po ladijinem pisarju, kateri je po noči napisal več listov in jih v sklenico zamašil in skrivaj v morje pometal; ena teh steklenic je prišla srečno na kraj v Madeiro; ko je angleška vlada tam to zvedela, precej je poslala parnik na lov in jih tudi dobila. Pred nekaterimi dnevi so poslali z Angleškega glavo in roko kapitanovo v Dubrovnik sodnji za izveščaj, dva izmej morilcev sta zamurca, drugi so Avstrijci in Mehikanci.

* (Nesrečen dan.) V Kremoni na Laškem je bilo 9. t. m. polno nesreč: Nek mladenič je pri kopanju utonil, drug mladenič je pri stroju neke tovarne za bigole nekaj pogledati hotel, kolesa so ga ugrabila in mu zmastila glavo. Tretjemu, nekemu delavcu v tovarni, je stroj odtrgal nogo, in četrtri je padel in se ubil. Vse to se je zgodilo v štirih urah.

* (Tiger iz železniškega voza ušel.) Nek angleški časnik piše, da je nek trgovec kupil velikega tigra ter ga poslal v neko veliko mesto v zoologični vrt. Mej vožnjo je močni tiger odtrgal plat voza in skočil v polje. Na postaji so precej brzojavili na vse kraje in res se je napotila četa karabinjerjev na lov, kateri so ga našli in ustrelili, ali vendar je uže dve kozi strgal in pojel.

Komis,

slovenskega in nemškega, in tudi laškega jezika zmožen, želi svoje mesto spremeniti, ter išče druge službe, v mestu ali na deželi, v štacuni z mešanim blagom. Pisma naj se blagovoljno pošiljajo opravištvu „Slov. Naroda“.

(225—2)

Tužnega srca dajejo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je njih preljubljeni soprog, oziroma oče, tast in stari oče, gospod

Andrej Stegnar,

c. k. uradnik v pokoju,

včeraj 25. avgusta 1877 l. ob 8. uri zvečer v 74. letu svoje starosti, po dolgi in hudi bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočce, mirno v Gospodu zaspal.

Sprevod rankega bode v ponedeljek 27. t. m. ob 6. uri popoldne iz hiše št. 8. Poljanske ceste, na pokopališče k sv. Krištofu, kjer bode v lasten grob položen.

Sv. maše se bodo brale v mnogih cerkvah. Nepozabljivi ranjki bodi priporočen vsem v blagi spomin in molitev.

V Ljubljani 26. avgusta 1877.

Marija Stegnar, soproga, France Stegnar, c. k. uradnik, Feliks Stegnar, c. k. učitelj, sinova. Josefina omožena Globočnik, hči. France Globočnik, c. k. profesor, svak. Marija Stegnar, Viktorija Stegnar, svakinji. France, Mina, Ciril Globočnik, — Rajko, Viktorin Stegnar, — Marija Stegnar, vnuki. (226)

Dunajska borza 27. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63	gld.	80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	"	85	"
Zlata renta	74	"	90	"
1860 drž. posojilo	112	"	25	"
Akcije narodne banke	83 1/2	"	—	"
Kreditne akcije	187	"	10	"
London	120	"	—	"
Napol.	9	"	62 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	72	"
Srebro	105	"	—	"
Državne marke	59	"	—	"

Štev. 3984.

(221—3)

Razpis.

Na deželnem posestvu „Zverinjak“ (Thiergarten) na Studencu pri Ljubljani se imajo vsled sklepa kranjskega deželnega zbora od 21. aprila l. 1877. za blaznico (norišnico) sledeče stavbe napraviti:

1. dve postāti nemirnih bolnikov,
2. dve postāti besnivih blaznov,
3. kuhinjska hiša,
4. vkupejšnje kopališče,
5. ledenica,
6. vodnjak,
7. potrebno vodotočje,
8. toplonosna kurjava in ventilacija postāt za nemirne in besnive,
9. vodni dovodi,
10. pokrita hodišča pri poprej omenjenih postātih.

Ta stavbinska dela se bodo oddala razvrstena po skupinah obrtnikov v izvršitev leta 1877., 1878. in 1879. proti plačilu dovršenega dela na podlagi jednotnih cen.

Zarad oddaje tega dela se razpisuje pismena ponudna obravnava

do 10. septembra 1877. l.

Po skupinah razvrsteno delo je primeroma proračunano

- a) kopanje tal in zidar-sko delo na . . . 64.858 gld. 90 kr.
- b) kamnarsko delo na . . . 5.322 " 01 "
- c) delo krovca s skrimi na . . . 3.934 " 11 "
- d) kleparsko delo na . . . 4.220 " 50 "
- e) potrebno železje na . . . 4.083 " 76 "
- f) tesarsko delo na . . . 6.777 " — "

Dotični stavbinski podatki, namreč: stavbinski popis, črteži, splošni in posebni stavbinski pogoji, zaznamki jednotnih cen, proračuni dela in troškov so na razgled v pisarni deželnega stavbinskega urada v Ljubljani v gospodski ulici v dvorskem poslopji h. št. 2. v II. nadstropji od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne.

Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj do 10. septembra 1877. leta do 12. ure dopoldne pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega oddajo.

Ponudbe morajo biti na kolek za 50 krajcarjev pisane in zapečatene in z napisom nazavitku: Ponudba za . . . delo pri stavbi kranjske blaznice na Studencu. Vsaki ponudbi se ima priložiti 5% na jemčevina dotične, zgoraj za vsako delo naznanjene dražbine cene, bodi si v gotovini, ali v hranilničnih knjižicah kranjske hranilnice, ali v avstrijskih državnih dolžnih pismih po sedanji tržni ceni (kursu), ako ta ne presega imenske vrednosti. — Vsak ponudnik se mora v ponudbi izjaviti, da pozna predmet dela in zgoraj imenovane stavbinske črteže, popise, proračune in dražbine pogoje, ter da se tem pogojem pravokrepno podvrže. Ponudniki naj razločno s številkami in z besedami zapišejo svoj ponudni znesek v jednotnih cenah in koliko odstotkov odjenjajo od jednotnih dražbenih cen, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan, potem svoje bivališče, svoj stan in svoj posel in lastnoročni podpis krstnega in rodbinskega imena. Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svoji razbornosti izbrati si podjetnike brez ozira na to, koliko odstotkov kdo odjenja in po okolščinah tudi novo ponudbino obravnavo razpisati.

Oziralo se bode le na pismene, v razpisni dobi došle ponudbe.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani dne 20. avgusta 1877.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“